

veztek; a *babka* lett *babka* ez pedig *batka*, hogy pedig a *batka* csekély értékét nyomatékosabban is kiemelik még

a *fa* szót is hozzátették. Az már igazán keveset ér, ami *fabatkát* ér.

Bogárdi József

FOLYÓIRAT-SZEMLE

„Vannak fiatal emberek, akik abban a szent meggyőződésben élnek, hogy mindenki csak a maga szakmájában tökéletesítheti magát, csak olyan kérdésekkel foglalkozhat, melyek összevágának jövődi hivatásával. Ez a szellemi polarizáció, egyoldalúság váltja ki a többi tudományal és közéleti problémákkal szemben kifejlődő érzéketlenséget, minek gyümölcse nem lehet más, mint a szociális közösségben való teljes értéktelenség. A mesterséges szellemi specializálódás főoka annak, hogy egyesek saját eszmeviláguknál nem tudnak és nem is akarnak tovább jutni, ennek következtében lehetetlen beleilleszkedniök a kisebbségi magyar lélek fejlődésének gondolatmenetébe, mert a közélett kérdések iránti érdeklődésüket a tudományos egyoldalúság régen elsorvasztotta. Már pedig az ilyen emberekben külső társadalmi behatások nem fognak egészséges reakciót kiváltani, mert nincs meg az állásfoglalási lehetőség alapja az új eszmékkel szemben és ezért szellemiségük, — mivel csak egy húrta van hangolva — nem rezonálhat a történésekre egy egészséges világnézet szerint, nem tehet új eszméket magáévá, nem lehet a társadalom értékes alkotó eleme soha.

Nekünk a kultúra minden síkjára kiterjedő ismeretekre van szükségünk, mert csak az általános műveltség tünteti el a tudományos egyoldalúságot és véd meg a társadalmi hasznavethetlenségtől. Az a fiatalság, mely ezt nem érti meg és nem akarja magáévá tenni, a mi mozgalmaink számára elveszett, mert az egyoldalúságba esett embernél munkakörén kívül eső problémák megoldásában támogatására nem számítha-

tunk” — írja *Janics Kálmán*, az Új Élet októberi számában.

Hasonló gondolatmenettel lapunk már több ízben kifejtette új nemzedékünk egyoldalúságának veszélyes következményeit.

—

„Nyár derekán tartották Ungvárott a haladó diákok kongresszusukat. A kongresszus aktuális társadalmi, gazdasági, kulturális valamint nemzetiségi kérdésekkel foglalkozott. A szociális gazdasági bizottságnak állásfoglalásai a kárpátaljai lakosság gazdasági helyzetével foglalkozva, kéri a végzett intelligencia elhelyezését az ottani hivatalokban vallási, nemzetiségi és fajkülönbség nélkül, a tan- és vizsgadíjak megállapítását vagyoni állapotok szerint, a szegény diákoknak teljes tandíjkezdvényt, a diáklapok komasszációját, az egész katonaidő beszámítását. A bizottság szembe helyezkedett az aspiráns törvénnyel, a jövedelmek kumulációjával, amelyek elveszik a fiataloktól az érvényesülés lehetőségét. Tiltakozik a tanítóképzőbe bevezetett numerus clausus ellen, valamint a gazdasági, osztály vagy nemzetiségi numerus clausus bármely formája ellen. A nemzetiségi bizottság követeli a nyelvi praxisz célszerűsítését, 4000 magyar középiskolás számára gimnáziumot, tanítóképzőt, a stipendiumok arányos elosztását, a magyar kultúr- és szakirodalom beengedését, az iskolákban a demokratikus szellem kimélyítését és a nemzeti sovénizmus megakadályozását. A kultúrbi-zottság a haladó diákszervezetek hathatós támogatását, nyilvános könyvtárak fölállítását s a tankönyvek modern szeltembe való azonnali átírását. Külön szó-

laltak föl még a női, egészségügyi és más bizottságok.

Ezekben foglalható össze a kongresszus állásfoglalása. Ezen állásfoglalások tárgyi részével most nem óhajtunk foglalkozni, reméljük, hogy más alkalommal módunkban lesz a baloldali diákság törekvéseivel részletesen megismertetni olvasóinkat. Egyelőre csak annyit kívánunk megjegyezni, hogy hasznos lenne figyelni a haladó diákmozgalmakat most, hogy a szovjet-orosz—csehszlovák kultúrkapcsolatok egyre erősödnek". (Új Élet októberi száma.)

—

SZEMELVÉNYEK

Műkedvelő előadás Szentán. Vidékünk városainak és községeinek új arcával kell megismerkednünk. Amíg mi Szubotica és Becskerek műkedvelői nagyszerű teljesítményeivel voltunk elkeveredve, olyan nagy volt a zaj és a helyi siker, hogy vidékeinkről, kevesebb reklámmal mitsem hallottunk. Csak az utolsó évek munkája irányult már arra, hogy vidéki tehetségeinket a centrumban is fölmutassuk.

A kultúr-centrumokban elhallgatott egyesületek nagy csendjét először is Temerin zavarta meg mindenkor dicséretet és elismerést érdemlő kultúrmunkájával. Temerin után föllendülő tiszaparti községek munkálkodása átcsapott a Duna partjára: Bezdánba. A legutóbb pedig Szentán rendeztek egy igen szépen sikerült előadást, melyen Indig Ottó „Ember a híd alatt” című színművét adták elő nagy sikerrel.

Az új nemzedék fiataljaiból regrutálódó kisvárosi együttes igen szép munkát végzett. Alakításukat nemcsak szentaiak, de a környező városokból és községekből is igen sokan meglátogatták.

Az előadás tiszta jövedelmét a beográdi magyar tanítóképző felsegélyezésére fordítják.

„Doktrínér volna, ha azt kívánóknak, hogy ezentúl minden szlovenszkói írást csak a mi magyar, a mi kisebbségi, a mi partikuláris élményeink foglalkoztassák. De ha azt akarjuk és ezt kisebbségi létezésünk érdekében akarnunk kell, hogy saját és értékes szellemi életünk legyen: az itten megjelenő folyóiratnak, a mi itteni írógárdánknak többet többet kell saját magukkal foglalkoznia és írásaiban kisebbségi életünknek több helyet kell szorítania. A napilaptól az irodalmi revüig, a lírikus élménytől az epikus benyomásig” — írja Dr. D. Zólyomi a Magyar Írás legutóbbi számában.

Műértő közönség. Nálunk minden rendkívüli és lehetetlen. Valahogy olyan a társadalmunk, mint egy gyerek, vagy hallgat és bambán bámulja a legyeket, vagy ha a kezébe adnak valamit, elejti, összetöri. Minden olyan után végződik.

A tudálékosságnak és a műértés színlelésének földjén élve láthatjuk, hogy egy nagyszabású és erőnkhez képest igen értékes képkiallításon, amelyet az elmúlt gazdasági héten Szuboticán rendeztek, micsoda jelenségekkel találkoztunk. Azt őszintén leszögezhetjük, hogy a nagy hozzáértéssel megrendezett képkiallításnak igen szépszámu látogatója volt. Sőt — nálunk elég nagy csoda — még képet is adtak el művészeink.

De nézzünk csak bátran szembe magunkkal: milyen volt ez a látogató közönség?

A kiállításon Oláh Sándor, Balázs Árpád és az új nemzedékünk sarja, Hanyga Bandi művészek minden figyelmet megérdemlő alkotásai szerepeltek. Szomasz szemek kutatva merednek az „Ősz”, a „Holt természet”, a „Szegény ház”, „Halászbárka”, „Téli természet” és az „Ujságárús” megkapó képekre; katalógusba mélyedve keressük képzeleteinket, egy-egy pillanatot félretekintünk s egy-